

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 4

Берегове 2023

"Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

Видання включено до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» Категорії «Б», наказом Міністерства освіти і науки України № 768 від 20.06.2023 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ (протокол №12 від 20.12.2023 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор – *Бачо Роберт*, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Перший заступник головного редактора – *Пойда-Носик Ніна*, д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний редактор – *Макарович Вікторія*, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний секретар – *Лоскоріх Габрієлла*, доктор філософії з обліку і оподаткування, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна.

Члени редакційної колегії:

Орлов Ігор – д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Внукова Наталія – д.е.н., проф., заслужений економіст України, професор кафедри митної справи та фінансових послуг, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна;

Коваленко Юлія – д.е.н, проф, завідувач кафедри фінансових ринків та технологій, Державний податковий університет, Україна; *Бондарук Таїсія* – д.е.н, проф, заслужений економіст України, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна;

Завербний Андрій – д.е.н, проф., професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», Україна; *Вдовенко Наталія* – д.е.н., проф., завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна;

Новіченко Людмила – к.е.н, доц., доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна; *Живко Зінаїда* – д.е.н, проф., ректор Академії економіки і педагогіки, Чеська Республіка; *Феньвеш Вероніка* – габлітований доктор наук з галузі економіки, проф., Дебреценський університет, Угорщина; *Махова Рената* – габлітований доктор наук з галузі економіки, доц., проректор, Університет Й. Шельє, Словацька Республіка; *Ілеш Балінт Чобо* – к.е.н, проф., Університет Яноша Наймана, Угорщина; *Дунай Анна* – доктор філософії з галузі економіки, проф., Університет Яноша Наймана, Угорщина; *Петі Мартон* – доктор наук з галузі економіки, віце-президент, Національний інститут стратегічних досліджень Угорщини, доцент кафедри соціально-економічної географії та планування міста, Університет Корвінус, Угорщина; *Сас Левенте* – доктор наук з галузі економіки, проф., заступник декана факультету Економіки та бізнес-адміністрування, Клужький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія.

УДК 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т імені Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 4. (2023). 694 с. Текст укр., англ., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук. Статті публікуються на умовах міжнародної ліцензії [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Публікація видання здійснюється за сприяння Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Tudományos folyóirat

4. szám

Beregszász 2023

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva, és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

A **Folyóirat** az Ukrán Oktatási és Tudományos Minisztérium 2023. június 20-án kelt 768. számú rendelete alapján „**B**” kategóriájú folyóiratnak minősül, melyben publikálhatóak az ukrainai fokozatszerzéshez szükséges tudományos eredmények.

Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2023. december 20-i 12. sz. jegyzőkönyv)

Szerkesztőbizottság:

Főszerkesztő – **Prof. Dr. Bacsó Róbert**, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Általános főszerkesztő-helyettes – **Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina**, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék professzora, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős szerkesztő – **dr. Makarovics Viktória**, közgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék docense, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős titkár – **dr. Loszkorih Gabriella**, PhD, tanszékvezető-helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Orlov Igor – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrainai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna; **Prof. Dr. Vnukova Natália** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna érdemesült közgazdásza, Vám és Pénzügyi Szolgáltatások Tanszék professzora, Szemen Kuznyec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Kovalenko Julia** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Pénzügyi Piacok és Technológiák Tanszék vezetője, Állami Adóegyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Bondáruk Tajiszija** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna tiszteletbeli közgazdásza, Pénzügyek, Bank és Biztosítás Tanszék vezetője, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; **Prof. Dr. Záverbuij András** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Külgazdasági és Vámtevékenység Tanszék professzora, Lembergi Nemzeti Politechnikai Egyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Vdovenko Natália** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Globális Közgazdaság Tanszék vezetője, Ukrajna Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem, Ukrajna; **dr. Novicsenko Ljudmila** – közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel, Auditálás és Adózás Tanszék docense, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; **Prof. Dr. Zsivko Zinaida** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, rektor, Közgazdasági és Pedagógiai Akadémia, Csehország; **Dr. habil. Fenyves Veronika** – PhD, egyetemi tanár, tanszékvezető, oktatási dékánhelyettes, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, Controlling Tanszék, Debreceni Egyetem, Magyarország; **Dr. habil. Ing. Machová Renáta** – PhD, rektorhelyettes, egyetemi docens, Selye János Egyetem, Szlovákia; **Prof. Dr. Illés Bálint Csaba** – PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; **Prof. Dr. Dunai Anna** – PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; **Dr. Péti Márton** – PhD, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, elnökhelyettes; egyetemi docens, Gazdaságföldrajz és városfejlesztés tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem, Magyarország; **Prof. Dr. Szász Levente** – PhD, egyetemi tanár, dékánhelyettes, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézet, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia.

ETO 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: tudományos folyóirat / szerk.: R. Bacsó, N. Pojda-Noszik, V. Makarovics. II. RFKMF. Beregszász, 2023. 4. szám (2023). 694 c.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek tudományos kutatásait tesszük közzé. A tanulmányok [Creative Commons Attribution 4.0.](#) c. nemzetközi licence alapján jelennek meg

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" megjelenésében együttműködő partner volt a Nemzetstratégiai Kutatóintézet.

*A nyomtatott tömegűjékoztatási eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma
KB 25089-15029P 2021. november 8.*

Tudományos folyóirat alapítója:

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.

A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education**

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 4

Berehove 2023

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

The scientific journal is published twice a year.

The journal is included in Category "B" according to the "List of scientific professional editions of Ukraine, in which the results of dissertations for the degree of Doctor of Science and Ph.D. can be published", by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 768 dated 20.06.2023.

Recommended for publication by the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 12 dated December 20, 2023)

Editorial board:

Editor-in-Chief – *Bacho Robert*, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

First Deputy Editor-in-Chief – *Poyda-Nosyk Nina*, Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

Deputy Editor-in-Chief, managing Editor – *Makarovykh Viktoriia*, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine.

Deputy Editor-in-Chief, responsible secretary – *Gabriella Loskorikh*, Candidate of Economic Sciences, Deputy Head of the Accounting and Auditing Department, FR II THCHE, Ukraine

Editorial Board Members:

Ihor Orlov - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, FR II THCHE, Ukraine; *Nataliia Vnukova* – Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor at the Department of Customs Affairs and Financial Services, Symon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine; *Yuliia Kovalenko* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Financial Markets and Technologies, State Tax University, Ukraine; *Taisiia Bondaruk* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Andrij Zaverbnyj* - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Foreign Trade and Customs of the Lviv Polytechnic National University, Ukraine; *Natalia Vdovenko* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Global Economy, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine; *Liudmyla Novichenko* – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting, Auditing and Taxation, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Zinaida Zhyvko*– Doctor of Economics, Professor, Rector, Academy of Economics and Pedagogy, Czech Republic; *Fenyves Veronika* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Head of the Department of Controlling, University of Debrecen, Hungary; *Makhova Renata* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor, Vice-rector, J. Selye University, Slovak Republic; *Illés Bálint Csaba* – Candidate of Sciences in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Dunay Anna* – Doctor Philosophy in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Peti Marton* - Doctor Philosophy in Economics, vice-president, Research Institute for National Strategy, Hungary; associate professor, Department of Geography and Planning, Corvinus University of Budapest, Hungary; *Szász Levente* – Doctor of Management, Professor, Deputy Dean at the Faculty of Economics and Business Administration, Babeş-Bolyai University, Romania.

UDC 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: scientific journal / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarovykh. FR II THCHE. Berehove, 2023. Vol. 4. (2023) 694 p. Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences. Articles are published under the terms of the [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) International License.

Publication of the scientific journal "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" is carried out with the assistance of the Research Institute for National Strategy.

*State registration certificate of a printed mass media
Series KB No. 25089-15029P dated November 8, 2021.*

The founder of the scientific journal is

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Correspondence address: Kossuth sq.6, Berehove

The official website of the scientific journal:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.

НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Пойда-Носик Н., Бачо Р. Оцінка перспектив бізнесу в автомобільній промисловості України: національні та регіональні аспекти розвитку галузі	19
Атамас О. Інвестиційна привабливість регіонів України: проблематика, рекомендації, перспективи	29
Венгер В., Романовська Н., Шейко О. Кон'юнктурні особливості українського ринку круп	37
Шалаї К., Максим Дьєрдьне Надь Т. Аналіз економічної просторової структури: фокус на Великобританію	51
Кравченко О., Бадай А. Роль державного регулювання оплати праці	60
Кривенко Н. Оцінка міжнародної економічної інтеграції: методичні підходи з виділенням агропродовольчих ринків	70
Перекуда Ю. Оцінка конкурентоспроможності господарств у виробництві продукції тваринництва через призму показників імпорту та експорту	80
Похиленко Н. Права інтелектуальної власності як стримуючий чинник інноваційної активності в сільському господарстві	92
Пушкар Т., Славута О. Сприйняття процесів цифровізації мешканцями як основа впровадження програм збалансованого розвитку міст	107
Самусевич Я., Теницька І., Рудиченко А. Оцінювання впливу екологічного контролю на забезпечення раціонального природокористування в Україні	118
Сидоренко Є. Проблеми цифрової трансформації територіальних громад та шляхи їх вирішення	134
Харченко Н. Деякі аспекти соціально-економічних детермінант здоров'я	144
Усата Н. Концептуальні основи циркулярної економіки в сільському господарстві	153
Шапуров О. Промислові інновації: інтернет речей, блокчейн, цифровий двійник	164
Шуба М., Шуба О. Світовий ринок легкових автомобілів: особливості та тенденції розвитку	178

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Журавльова І. Фінансовий менеджмент в сучасному вимірі	188
Балінтова М. Вивчення зв'язку між зеленим банківським маркетингом і лояльністю до банку на прикладі словацьких клієнтів	205
Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект	216
Поті Б., Сока К., Потокі Л. Застосовність моделей прогнозування банкрутства в секторі роздрібної продовольчої продукції західної Угорщини	227
Даудова Г., Грінько А. Еволюція процесів цифровізації в діяльності фінансових органів місцевого самоврядування в Україні	240
Жиглей І., Лайчук С., Поліщук І. Бібліографічний аналіз публікацій щодо соціального інвестування за даними платформи Web of Science	253
Заїчко І. Особливості та основні напрями грошово-кредитної політики України в умовах воєнного стану	264
Орехова К., Головко О. Вибір організаційно-економічного механізму забезпечення фінансової безпеки газорозподільних підприємств	277
Татаринцева Ю., Юр'єва І., Назарова Т. Вплив розвитку соціальної відповідальності та сталого цифрового маркетингу на фінансову складову бізнес-процесів в умовах цифрової економіки	293
Шишкіна О. Вплив фінтех інновацій на глобальні валютні ринки	307
Ярошевич Н. Рівень фінансової децентралізації місцевих бюджетів в Україні	321

РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Варцаба В., Макарович В., Лоскоріх Г. Аналіз проблематики обліку інноваційного капіталу в Україні	334
Ганусич В., Йолтуховська О., Шеверя Я. Концепція створення вартості в інтегрованій звітності	346
Грицай О., Лішнянська І. Облікове забезпечення визначення собівартості надани медичних послуг	358
Дубинська О. Теоретичні й практичні аспекти аудиту фінансової звітності як напряму виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану	374
Єршова Н. Бухгалтерський консалтинг як «м'яка технологія» підтримки розвитку малого та середнього бізнесу	385
Кошіль А., Мельянова Л. Економічна сутність та облікове відображення електронних грошей в умовах сучасності	397
Макаренко І., Рудиченко А. Цифрова відповідальність компаній: економічна сутність поняття та концептуальні підходи	409
Мартін К., Сіладі Н. Важливість цінності бренду з позиції активів компанії	421
Мірошниченко О., Щигорєва В. Система оподаткування малого бізнесу: досвід Польщі	435
Микієвич О., Тивончук О. Виклики та перспективи переходу до міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні та світі	448
Москаль Н. Перспективи застосування технології блокчейну в аудиторській діяльності	458
Московчук А., Дорош В. Детермінанти формування фінансових результатів: ретроспективний та перспективний аналіз	468
Нашкерська Г. Обмеження визнання інформації активом в бухгалтерському обліку	479
Онищенко В., Кононенко Д., Чупін М. Інструменти стратегічного аналізу в управлінні підприємством: огляд, класифікація, критерії вибору	493
Писаренко Т. Організація управлінського обліку грошових коштів від операційної діяльності	507
Портоварас Т. Види сучасного економічного аналізу та їх характеристика	516
Скаска О., Дмишко Я. Проведення зовнішньої оцінки ефективності та якості роботи підрозділу внутрішнього аудиту банку	529
Сарахман О., Шурпенкова Р., Калайтан Т. Сучасні реалії незалежного аудиту фінансової звітності банків	540
Цятковська О. Методологічні основи побудови обліку нефінансових активів державних установ	552
Шишкова Н. Автоматизація обліку запасів: інноваційні технології, оцінка ефективності	563

РОЗДІЛ 4. МЕНЕДЖМЕНТ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Тан Ч.Ч. Бібліометричний картографічний аналіз компетенцій, адаптованих до промисловості 4.0 та 5.0 на основі літератури про великі дані: наслідки для кар'єрної орієнтації	578
Альхмад Г. Фактори, що впливають на жіноче підприємництво в країнах, що розвиваються. Наскільки ми далекі від підтримки жіночого підприємництва?	591
Васильчак С., Штерма Т. Трудовий потенціал як об'єкт менеджменту	605
Вороніна В., Захарова Л. Стратегічне управління роботою команд в умовах сучасного наукового, інноваційного та бізнес-середовища	613
Антал К., Максим Дьєрдьє Надь Т. Проблеми та досвід працевлаштування за кордоном у відображенні емпіричного дослідження	623
Немчук П. Особливості управління розвитком корпоративних аграрних формувань	633
Прокопов Д. Біоенергетика у сталому розвитку сільського господарства: проблеми та перспективи розвитку галузі	643
Серьогіна Д., Матвєєва Н., Пушкар Т. Інноваційний розвиток в рамках сталого розвитку: пошук балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю	653
Барабшє Карпаті Д., Оросне Ілчїк Б. Визначення особистого хисту до підприємництва у здобувачів вищої освіти	666

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Бачо Р., Пойда-Носик Н. «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives»	682
РЕЦЕНЗІЯ на монографію Лоскорїх Л., Перчі О. «Обліково-аналітичне забезпечення діяльності ІТ-підприємств в Україні»	684
Загальні вимоги до оформлення рукописів	686

TARTALOM

1.FEJEZET. NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Pojda-Noszik N., Bacsó R. Üzleti kilátások értékelése Ukrajna autóiiparában: nemzeti és regionális vonatkozások	19
Atamász A. Ukrajna régióinak befektetési vonzata: problémák, ajánlások, jövőbeni kilátások	29
Venger V., Romanovszka N., Sejkó O. Az ukrán gabonapiac konjunkturális jellemzői	37
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Gazdasági térszerkezet-elemzés: fókuszban Nagy-britannia	51
Krávcsenko O., Badaj A. A munkabér állami szabályozásának szerepe	60
Krivenkó N. Nemzetközi gazdasági integráció értékelése: módszertani megközelítések az agrár-élelmiszer piacok kiválasztásakor	70
Pereguda Gy. A gazdaságok versenyképességének mérése az állati eredetű termékek előállításában az import és export mutatók segítségével	80
Pohilenkó N. A szellemi tulajdonjogok, mint a mezőgazdasági innovációs tevékenység visszatartó tényezője	92
Puskár T., Szlavuta O. A digitalizációs folyamatok lakossági elfogadása a kiegyensúlyozott városfejlesztési programok megvalósítása érdekében	107
Szamuszevics J., Tenyicka I., Rudicsenkó A. A környezeti ellenőrzés hatásának mérése Ukrajnában a racionális természetgazdálkodás érdekében	118
Szidorenkó J. A kistérségek digitális átalakulásának problémái és megoldási lehetőségei	134
Harcsenkó N. Az egészséget meghatározó társadalmi-gazdasági tényezők néhány vonatkozása	144
Uzáta N. A körforgásos gazdaság fogalmi alapjai a mezőgazdaságban	153
Sapurov A. Ipari innovációk: tárgyak internete, blokklánc, digitális hasonmás	164
Suba M., Suba O. Személygépkocsik világpiaça: jellemzői és fejlődési trendjei	178

2. FEJEZET. PÉNZ- ÉS BANKÜGY

Zsuravlyova I. Pénzügyi menedzsment a jelenkori dimenzióban	188
Bálintová M. A zöld bankmarketing és a bankhűség kapcsolatának vizsgálata Szlovák ügyfelek esetében	205
Bohrinceva L., Bondaruk O., Klyucska O. A biztosítási piac pénzügyi biztonsága: elméleti megközelítés	216
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Csődelőrejelző modellek alkalmazhatósága a nyugat-magyarországi élelmiszer-kiskereskedelmi szektorban	227
Daudova G., Hrinýkó A. A digitalizációs folyamatok evolúciója az ukrajnai helyi önkormányzatok pénzügyi szerveinek tevékenységében	240
Zsiblej I., Lajcsuk S., Poliscsuk I. Társadalmi befektetésekkel foglalkozó publikációk bibliográfiai elemzése a Web of Science platform adatai alapján	253
Zajicskó I. Ukrajna monetáris és hitelpolitikájának sajátosságai és irányai a hadiállapot idejében	264
Orjekhova K., Golovkó O. A gázelosztó vállalkozások pénzügyi biztonságát szavatoló szervezeti és gazdasági mechanizmus kiválasztása	277
Tatarinceva J., Jurjeva I., Nazarova T. A társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható digitális marketing fejlődésének hatása az üzleti folyamatok pénzügyi komponensére a digitális gazdaság körülményei között	293
Siskina O. A fintech innovációk hatása a globális valutapiacokra	307
Jarosevics N. A helyi költségvetések pénzügyi decentralizációjának szintje Ukrajnában	321

3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Varcaba V., Makarovics V., Loszkorih G. Az innovációs tőke számviteli problémáinak elemzése Ukrajnában	334
Hanuszics V., Joltuhovszka O., Severya Ja. Az értékteremtés koncepciója az integrált jelentéstételben	346
Hricáj O., Lisnyánska I. Az orvosi szolgáltatások önköltségének meghatározásához szükséges számviteli alátámasztás sajátosságai	358
Dubinszka O. A pénzügyi beszámoló köznyelvizsgálatának elméleti és gyakorlati aspektusai, mint a hadiállapot idejében működő vállalatok pénzügyi biztonságát fenyegető veszélyeinek azonosítási iránya	374
Jersova N. A számviteli tanácsadás mint "puha technológia" a kis- és középvállalkozások fejlődésének támogatására	385
Kosil A., Meliankova L. Az elektronikus pénz gazdasági lényege és számviteli tükrözése a jelenkori körülményekben	397
Makarenkó I., Rudicsenkó A. A vállalatok digitális felelősségvállalása: gazdasági tartalom és koncepcionális megközelítések	409
Martin K., Szilágyi N. A márkaérték fontossága a vállalat eszközeinek szempontjából	421
Mirosznicsenkó O., Scsigorjeva V. A kisvállalkozások adórendszere: Lengyelország tapasztalata	435
Mikijejics O., Tivoncuk O. A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokra való áttérés kihívásai és kilátásai Ukrajnában és a világban	448
Moszkály N. A blockchain-technológia használatának kilátásai a könyvvizsgálói tevékenységekben	458
Moszkovcsuk A., Doros V. A pénzügyi eredmények kialakulásának meghatározó tényezői: retrospektív és prospektív elemzés	468
Naskerszka G. Az információ eszközként való elismerésének korlátozásai a számvitelben	479
Oniscsenkó V., Kononenkó D., Csupin M. Stratégiai elemzési eszközök a vállalatirányításban: áttekintés, osztályozás, kiválasztási kritériumok	493
Piszarenkó T. A működési tevékenységekből származó cash flow-k vezetői számvitelének megszervezése	507
Portovárász T. A modern gazdasági elemzés típusai és jellemzőik	516
Skaszko O., Dmisko J. A bank belső ellenőrzésért felelős egység munkahatékonyságának és -minőségének külső értékelése	529
Szarakhman O., Surpenkova R., Kalajtan T. A bankok pénzügyi kimutatásainak jelenkori valósága a független könyvvizsgálat tükrében	540
Cjatkovszka O. Az állami intézmények nem pénzügyi eszközeinek számviteli módszertani szempontok alapján	552
Siskova N. A készletek számvitelének automatizálása: innovatív technológiák és hatékonyságértékelés	563

4. FEJEZET. MENEDZSMENT ÉS INNOVATÍV FEJLŐDÉS

Tan Cs.Cs. Az Ipar 4.0-hoz és 5.0-hoz adaptált kompetenciák bibliometrikus feltérképezése a Big Data szakirodalom alapján: a pályaorientációra gyakorolt hatás	578
Almhamad G. A női vállalkozói készséget befolyásoló tényezők a fejlődő országokban. Milyen messze vagyunk a női vállalkozások támogatásától?	591
Vasilycsák Sz., Sterma T. A munkaerőpotenciál, mint a menedzsment tárgya	605
Voronina V., Zaharova Ly. Csapatmunka stratégiai irányítása modern tudományos, innovatív és üzleti környezetben	613
Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. A külföldi munkavállalás kihívásai, tapasztalatai egy empirikus kutatás tükrében	623
Nemcsuk P. Az agráripari vállalkozások szervezeti sajátosságai	633
Prokopov D. Bioenergia a mezőgazdaság fenntartható fejlődésében: az ipar fejlődésének problémái és kilátásai	643
Szeryogina D., Matvejeva N., Puskár T. Innovatív fejlődés a fenntartható fejlődés kereteiben: egyensúly megtalálása a gazdasági hatékonyság és a környezeti fenntarthatóság között	653
Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Vállalkozói hajlandóság vizsgálata az egyetemi hallgatók körében	666

RECENZIÓK

Recenzió Bacsó Róbert és Pojda-Noszik Nina "Ukrajna autóipara: kulcsfontosságú megközelítések a munkaerőpiaci és üzleti kilátások értékeléséhez" című monográfiájára	682
Recenzió Loszkorih Gabriella és Pércsi Oxána "Az ukrajnai IT-vállalkozások tevékenységének számviteli és elemzési támogatása" című monográfiájára	684
Publikációs követelmények	689

CONTENT

CHAPTER 1. NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Poyda-Nosyk N., Bacho R. Assessing business perspectives in the automotive industry of Ukraine: national and regional aspects of sectoral development	19
Atamas O. Investment attractiveness of regions in Ukraine: problems, recommendations, prospects	29
Venger V., Romanovska N., Sheiko O. Conjuncture features of the Ukrainian grain market	37
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Economic spatial structure analysis: focus on Great Britain	51
Kravchenko O., Badai A. The role of state regulation of wages	60
Kryvenko N. Assessment of international economic integration: methodological approaches with the selection of agricultural markets	70
Perehuda Yu. Assessment of the competitiveness of farmhouses in the production of livestock products through the prism of import and export indicators	80
Pohylenko N. Intellectual property rights as a restriction factor of innovative activity in agriculture	92
Pushkar T., Slavuta O. Perception of digitalization processes by residents as a basis for implementing programs of balanced urban development	107
Samusevych Ya., Tenytska I., Rudychenko A. Assessment of the impact of environmental control on ensuring rational nature use in Ukraine	118
Sydorenko Ye. Digital transformation as an economic tool restoration of territorial communities	134
Kharchenko N. Some aspects of socio-economic determinants of health	144
Usata N. Conceptual foundations of the circular economy in agriculture	153
Shapurov O. Industrial innovations: Internet of things, blockchain, digital double	164
Shuba M., Shuba O. The global market of passenger cars: features and development trends	178

CHAPTER 2. FINANCE AND BANKING

Zhuravlyova I. Financial management in the contemporary dimension	188
Bálintová M. Examining the relationship between green bank marketing and bank loyalty in the case of Slovak customers	205
Bohrinovtseva L., Bondaruk O., Klyuchka O. Financial security of the insurance market: theoretical aspect	216
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Applicability of bankruptcy prediction models in the western Hungarian food retail sector	227
Daudova G., Grinko A. The evolution of digitization processes in the activities of financial bodies of local self-government in Ukraine	240
Zhyhlei I., Laichuk S., Polishchuk I. Bibliographical analysis of publications on social investment according to Web of Science platform data	253
Zaichko I. Peculiarities and main directions of the monetary and credit policy of Ukraine under martial law	264
Oriekhova K., Golovko O. Choosing an organizational and economic mechanism to ensure the financial security of gas distribution companies	277
Tataryntseva Yu., Yuryeva I., Nazarova T. The impact of the development of social responsibility and sustainable digital marketing on the financial component of business processes in the conditions of the digital economy	293
Shyshkina O. The impact of fintech innovations on global currency markets	307
Yaroshevych N. The level of local budgets financial decentralization in Ukraine	321

CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

Vartsaba V., Makarovych V., Loskorikh G. An analysis of the accounting problems for innovative capital in Ukraine	334
Hanusych V., Yoltukhovska O., Sheverya Ya. The concept of value creation in integrated reporting	346
Hrytsai O., Lishnyanska I. Accounting support for determining the cost of medical services	358
Dubynska O. Theoretic al and practical aspects of the audit of financial statements as a way identifying threats to the financial security of the enterprise in the conditions of martial law	374
Yershova N. Accounting consulting as a "soft technology" for supporting the development of small and medium-sized businesses	385
Koshil A., Meliankova L. Economic essence and reflection in the accounting of electronic money in modern conditions	397
Makarenko I., Rudychenko A. Digital responsibility of companies: Economic essence of the concept and conceptual approaches	409
Martin K., Szilágyi N. The importance of brand value in the view of the company's assets	421
Miroshnicheno O., Schigoryeva V. The system of taxation of small business: the experience of Poland	435
Mykiiievych O., Tyvonchuk O. Challenges and prospects of transition to International Financial Reporting Standards in Ukraine and worldwide	448
Moskal N. Prospects for the use of blockchain technology in auditing	458
Moskovchuk A., Dorosh V. Determinants of formatting the financial results: retrospective and prospective analysis	468
Nashkerska H. Barriers to the accounting recognition of information as an asset	479
Onyshchenko V., Kononenko D., Chupina M. Strategic analysis tools in enterprise management: overview, classification, selection criteria	493
Pysarenko T. Organization of managerial accounting for operating cash flows	507
Portovaras T. Types of modern economic analysis and their characteristics	516
Skasco O., Dmyshko Ya. Conducting an external assessment of the performance and quality of work of the bank's internal audit unit	529
Sarakhman O., Shurpenkova R., Kalaitan T. Modern realities of independent audit of banks' financial statements	540
Tsiatkovska O. Methodological basis for constructing the accounting of non-financial assets in state institutions	552
Shyshkova N. Automation of inventory accounting: innovative technologies, efficiency assessment	563

CHAPTER 4. MANAGEMENT AND INNOVATIVE DEVELOPMENT

Tan Chai Ching Big Data Literature-based Bibliometric Mapping Analysis for Competences Adaptable to Industry 4.0 and 5.0: Implications for Career Orientation	578
Almhamad G. The factors affecting women entrepreneurship in developing countries. How far are we from supporting women entrepreneurship?	591
Vasylchak S., Shterma T. Labor potential as an object of management	605
Voronina V., Zakharova L. Strategic management of team work in the conditions of a modern scientific, innovative and business environment	613
Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. The challenges and experiences of employment abroad in the reflection of an empirical research	623
Nemchuk P. Peculiarities of managing the development of corporate agrarian formations	633
Prokopov D. Bioenergy in the sustainable development of agriculture: problems and prospects for the development of the industry	643
Serogina D., Matvieieva N., Pushkar T. Innovative development within the framework of sustainable development: finding a balance between economic efficiency and environmental sustainability	653
Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Examination of entrepreneurial propensity among university students	666

MONOGRAPH REVIEWS

REVIEW of the Monograph by R. Bacho and N. Poyda-Nosyk «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives»	682
REVIEW of the monograph by Loskorich L., Perchi O. «Accounting and analytical support of the activities of IT enterprises in Ukraine»	684
General requirements for manuscripts	691

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-653-665
УДК 330.3

Дар'я СЕРЬОГІНА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та маркетингу
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова,
м. Харків, Україна
ORCID ID: 0000-0001-8795-199X
Scopus Author ID: 57203189133

Наталія МАТВЄЄВА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та маркетингу
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
м. Харків, Україна
ORCID ID: 0000-0001-9220-5131
Scopus Author ID: 57207760028

Тетяна ПУШКАР

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та маркетингу
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
м. Харків, Україна
ORCID ID: 0000-0003-2067-7484
Scopus Author ID: 57203660199

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК В РАМКАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПОШУК БАЛАНСУ МІЖ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ЕКОЛОГІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ

***Анотація.** Дане дослідження вирізняється особливою актуальністю в контексті сучасних викликів, оскільки воно присвячене вирішенню комплексних проблем інноваційного розвитку в умовах зростаючого попиту на сталість у всіх сферах суспільства. Ця стаття висвітлює питання інноваційного та сталого розвитку, зосереджуючись на необхідності знаходження балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю. У контексті загальної інформації про інноваційний розвиток та сталий розвиток, визначається проблема, що вимагає уваги, а саме вирішення конфлікту між економічними та екологічними цілями. У роботі розглядається значення інновацій для сталого розвитку, обговорюючи їхню роль у сучасній економіці та переваги для досягнення сталості. Виклики та ризики інноваційного розвитку досліджуються через економічні вигоди та можливі негативні екологічні впливи, а також необхідність ефективного управління ризиками та мінімізації негативних наслідків. Стаття пропонує принципи пошуку оптимального співвідношення між економічними та екологічними показниками, а також розглядає роль регулюючих механізмів та стандартів для досягнення балансу. Практичні аспекти інновацій для сталого розвитку досліджуються через приклади успішних інновацій, спрямованих на сталість, та впровадження відновлюваних джерел енергії та екологічно чистих технологій. Окремий розділ роботи висвітлює соціальний вплив інноваційного розвитку, зокрема, створення нових робочих місць та соціальні переваги.*

Визначається необхідність забезпечення рівного доступу до інновацій для всіх груп суспільства. Результатом даного дослідження є вагомий внесок у розуміння взаємозв'язку між інноваціями та сталим розвитком. Робота пропонує конкретні напрямки для подальших досліджень та залишає невирішені аспекти для подальших наукових рефлексій. Розглядаючи питання сталого розвитку в контексті інновацій, дослідження спрямоване на врахування сучасних реалій та виходить за рамки традиційних підходів, що робить його особливо важливим для сучасної наукової та практичної спільноти.

Ключові слова: інноваційний розвиток, сталий розвиток, економічна ефективність, екологічна стійкість.

JEL Classification: O10, I31, A13

Absztrakt. A tanulmány különösen releváns a modern kihívások kontextusában, mivel az innovatív fejlődés összetett problémáinak megoldására irányul a társadalom minden területén növekvő fenntarthatósági igény mellett. Ez a cikk az innováció és a fenntartható fejlődés kérdéskörét emeli ki, a gazdasági hatékonyság és a környezeti fenntarthatóság közötti egyensúly megtalálásának szükségességére összpontosítva. Az innovatív fejlődéssel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos általános információkkal összefüggésben egy figyelmet igénylő probléma azonosítható, nevezetesen a gazdasági és környezeti célok közötti ellentét feloldása. A tanulmány megvizsgálja az innováció jelentőségét a fenntartható fejlődés szempontjából, megvitatva annak a mai gazdaságban betöltött szerepét és a fenntarthatóság elérésében rejlő előnyöket. Az innovatív fejlődés kihívásait és kockázatait a gazdasági előnyökön és az esetleges negatív környezeti hatásokon, valamint a hatékony kockázatkezelésen és a negatív következmények minimalizálásán keresztül vizsgáljuk. A cikk javaslatokat tesz a gazdasági és környezeti mutatók optimális kapcsolatának megtalálására vonatkozó elvekre, valamint figyelembe veszi a szabályozási mechanizmusok és szabványok szerepét az egyensúly elérésében. A fenntarthatóságot célzó innováció gyakorlati szempontjait a sikeres fenntarthatósági innovációk, valamint a megújuló energiaforrások és a tiszta technológiák átvételének példáin keresztül tárjuk fel. A munka egy része kiemeli az innovatív fejlesztés társadalmi hatásait, különös tekintettel az új munkahelyek teremtésére és a szociális juttatásokra reflektálva. Kiemelésre került, hogy a társadalom minden csoportja számára biztosítani kell az innovációkhoz való egyenlő hozzáférést. A tanulmány eredménye jelentősen hozzájárul az innováció és a fenntartható fejlődés kapcsolatának megértéséhez. A munka konkrét irányokat kínál a további kutatásokhoz, és megoldatlan szempontokat hagy a további tudományos reflexiók számára. A fenntartható fejlődés kérdéskörét az innováció kontextusába építve a kutatás a modern realitások figyelembevételére irányul, és túlmutat a hagyományos megközelítéseken, ami különösen fontossá teszi a modern tudományos és szakmai közösség számára.

Kulcsszavak: innovatív fejlődés, fenntartható fejlődés, gazdasági hatékonyság, környezeti fenntarthatóság.

Abstract. This study stands out for its particular relevance in the context of contemporary challenges, as it is dedicated to addressing complex issues of innovative development amidst a growing demand for sustainability across all sectors of society. The article explores the intersection of innovative and sustainable development, focusing on the imperative to strike a balance between economic efficiency and ecological resilience. Within the framework of general information about innovative and sustainable development, it identifies a problem that demands attention, namely the resolution of conflicts between economic and environmental goals. The significance of innovations for sustainable development is examined, discussing their role in the modern economy and the advantages they offer for achieving sustainability. Challenges and risks of innovative development are investigated through an analysis of economic benefits and potential negative ecological impacts, emphasizing the necessity of effective risk management and the minimization of adverse consequences. The article proposes principles for finding an optimal balance between economic and environmental indicators and explores the role of regulatory mechanisms and standards in achieving this equilibrium. Practical aspects of innovations for sustainable development are examined through examples of successful innovations

geared towards sustainability and the implementation of renewable energy sources and environmentally friendly technologies. A dedicated section of the work sheds light on the social impact of innovative development, including the creation of new jobs and social benefits, underscoring the importance of ensuring equal access to innovations for all segments of society. The research makes a substantial contribution to understanding the interconnection between innovations and sustainable development. It offers specific directions for further research while leaving unresolved aspects for future scientific reflections. By addressing issues of sustainable development within the context of innovations, this study is oriented towards acknowledging contemporary realities and goes beyond traditional approaches, making it particularly relevant for the modern scientific and practical community.

Keywords: innovative development, sustainable development, economic efficiency, ecological sustainability.

Постановка проблеми. Інновації та сталий розвиток стали визначальними факторами для сучасного суспільства, створюючи нові виклики та надаючи можливості для перетворення економіки, соціуму та екосистем.

Незважаючи на значний прогрес у сфері інновацій та сталого розвитку, виникає актуальна проблема виявлення оптимального балансу між підтримкою економічної ефективності та збереженням екологічної стійкості. Спостерігається необхідність розробки стратегій, які дозволять досягти взаємодії між цими двома аспектами для забезпечення тривалого та гармонійного розвитку. На тлі швидко швидкозмінюваного світу, де технології та економіка взаємодіють із соціальними та екологічними аспектами, розробка рішень, спрямованих на подолання цього виклику, стає невідкладним завданням для науковців, бізнесу та громади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій у сфері взаємодії інноваційного та сталого розвитку свідчить про зростаючий інтерес до проблеми забезпечення балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю. Однією з ключових тем досліджень є визначення стратегій та інструментів для досягнення цього балансу.

Одним із значущих досліджень є робота «Друзі чи вороги? Систематичний огляд літератури та мета-аналіз взаємозв'язку між екоінноваціями та результативністю підприємства» ("Friends or foes? A systematic literature review and meta-analysis of the relationship between eco-innovation and firm performance") [1], автори якої ретельно досліджують роль інновацій у досягненні сталого розвитку та висувають пропозиції щодо оптимального поєднання цих двох концепцій. Стаття «Фактори екологічної сталості в економіках країн BRICS: Чи мають значення зелені фінансові інструменти та фінансові технології?» ("The drivers of environmental sustainability in BRICS economies: Do green finance and fintech matter?") [2] пропонує емпіричні дані з країн BRICS щодо забезпечення економічного розвитку при стратегічному врахуванні принципів сталого розвитку. Ці дослідження вказують на актуальність проблеми та підкреслюють необхідність системного підходу до вирішення цього завдання в контексті сучасного розвитку економіки та екології.

Останні дослідження та публікації в галузі взаємодії інновацій та сталого розвитку також висвітлюють проблеми та можливості розвитку новаторських стратегій для забезпечення ефективного вирішення сучасних викликів. Робота «Інновації та їх вплив на відповідність Цілям сталого розвитку та конкурентоспроможність в країнах Європейського Союзу» ("Innovation and its effects on compliance with Sustainable Development Goals and competitiveness in European Union countries") [3] розглядає реальність інноваційних підходів до забезпечення сталого розвитку в європейському контексті. У праці «Критичний огляд індикаторів зеленого зростання в економіках G7 з 1990 по 2019 рік» ("A critical review of green growth indicators in G7 economies from 1990 to 2019") [4] розглядається взаємозв'язок між зеленими інноваціями, економічним ростом та використанням енергії у країнах G7.

Дослідження «Роль сталого розвитку та інновацій у діяльності фірми» (The role of sustainable development and innovation on firm performance) [5] спрямоване на розуміння взаємозв'язку між інноваціями та корпоративною соціальною відповідальністю. Автори розглядають, які інноваційні практики корпорацій сприяють сталому розвитку та як вони впливають на їхню соціальну відповідальність. Публікація «Технологічні інновації для сталого зростання: онтологічна перспектива» (Technological innovation for sustainable growth: An ontological perspective) [6] вивчає, як економічні інновації можуть бути використані для досягнення цілей сталого розвитку. Автори досліджують, як новаторські економічні підходи можуть впливати на аспекти, такі як біорізноманіття, використання ресурсів та екологічна ефективність. Опублікована робота «Шлях вперед у скороченні викидів вуглецю в екологічно чистих країнах: роль зеленого зростання та екологічних податків» (A way forward in reducing carbon emissions in environmentally friendly countries: The role of green growth and environmental taxes) [7] концентрується на ролі інновацій та технологічного розвитку в зменшенні викидів парникових газів, зокрема у сфері транспорту. Вивчаються нові підходи та технології для покращення екологічної ефективності транспортних систем.

Ці дослідження додають нові підходи до розуміння та розв'язання питань, пов'язаних з ефективністю інновацій в контексті сталого розвитку. Їхні результати можуть служити цінним внеском у розробку стратегій та політик, спрямованих на створення збалансованих моделей розвитку, що об'єднують економічну, екологічну та соціальну відповідальність.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У ході аналізу останніх досліджень в області взаємодії інноваційного розвитку та сталого розвитку було виявлено кілька невирішених аспектів, які потребують подальшого наукового дослідження. Зокрема, одним із основних невирішених питань залишається оцінка впливу інновацій на сталий розвиток. Недостатня чіткість у визначенні та оцінці конкретних механізмів, які забезпечують позитивний вплив інновацій на екологічну стійкість та економічну ефективність, робить цей аспект важливим об'єктом подальших досліджень. Крім того, визначено необхідність розробки комплексних стратегій для забезпечення балансу між економічною

ефективністю та екологічною стійкістю під час впровадження інновацій. Такий комплексний підхід дозволить створити ефективні методи та стратегії, спрямовані на досягнення гармонії між розвитком новаторських технологій та збереженням природних ресурсів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою цього дослідження є розгляд проблеми знаходження балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю в контексті інноваційного та сталого розвитку. Робота спрямована на вивчення важливості інновацій у досягненні сталого розвитку сучасної економіки та вирішення суперечностей між економічними та екологічними інтересами.

У рамках статті планується розгляд проблем, що виникають у контексті взаємодії інновацій та сталого розвитку, а також розробка конкретних рекомендацій та стратегій для досягнення гармонії між цими двома сферами. Додатково, стаття спрямована на вивчення впливу інновацій на соціальну сферу та подання прикладів успішних інновацій, що сприяють сталому розвитку. Основна мета полягає в розробці комплексного підходу, який об'єднує три важливі аспекти: економічну ефективність, екологічну стійкість та соціальну відповідальність, для створення стратегій, спрямованих на досягнення тривалого та гармонійного розвитку.

Методи дослідження. Для вивчення проблеми знаходження балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю в контексті інноваційного та сталого розвитку, у цій статті використовуються різні методи дослідження: системний аналіз (використання системного підходу для вивчення взаємодії між інноваціями, економічною ефективністю та екологічною стійкістю у комплексі), дедуктивний метод (висновок загальних принципів та законів, які визначають зв'язок між економічною діяльністю, інноваціями та сталим розвитком на основі конкретних спостережень), синтез досліджень (об'єднання різноманітних підходів та результатів попередніх досліджень для формування загального уявлення про проблему балансу між економічною та екологічною стійкістю), індуктивний метод (вивчення конкретних випадків успішних інновацій та їхнього впливу на сталий розвиток для висновку загальних принципів).

Літературний аналіз дозволяє оглянути існуючі теорії та підходи, що стосуються ролі інновацій у досягненні сталого розвитку. Емпіричні дослідження надають конкретні дані, що підтверджують важливість інновацій у цьому контексті. Аналіз випадків виокремлює основні виклики та суперечності між економічними та екологічними інтересами, що виникають в умовах зростання світового населення та збільшення виробництва. Зазначається, що інновації можуть виступати ключовим інструментом для здійснення переходу до більш сталого способу розвитку. Робота вказує на перспективи розвитку нових технологій, спрямованих на зменшення викидів та оптимізацію використання ресурсів, що може покращити екологічний вплив підприємств та суспільства в цілому. Такий підхід до дослідження робить акцент на конкретних прикладах та аналізі реальних ситуацій, що виникають в сучасній економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. В парадигмі сучасної економіки, питання ролі інновацій стає не лише актуальним, але й вирішальним для стратегічного розвитку. Інновації виступають не лише як каталізatori технологічного прогресу, але й як ключовий фактор конкурентоспроможності країн та підприємств. Новаторські рішення у сфері виробництва, управління та маркетингу виступають не лише як джерело ефективності та конкурентоспроможності, але і як стратегічний механізм для адаптації до непередбачуваних змін у глобальному економічному середовищі.

Важливо також визнати соціальні та екологічні аспекти ролі інновацій у сучасній економіці. Інновації несуть в собі потенціал не лише для підвищення економічного благополуччя, але і для поліпшення якості життя населення та збалансованого використання природних ресурсів. Сучасне розуміння ролі інновацій у сфері соціально-економічного розвитку включає в себе оцінку їхнього впливу на якість життя, національний розвиток та забезпечення соціальної стабільності. Перехід до сталого розвитку вимагає не лише збалансованого використання ресурсів, але й усвідомлення соціальних викликів, що виникають внаслідок інновацій.

Відтак, науковий аналіз ролі інновацій у сучасній економіці вимагає врахування широкого спектру факторів, що охоплюють технічні досягнення, економічні перспективи та соціокультурні особливості. Розуміння та ефективне управління інноваційним розвитком стає важливим аспектом для подальшої теоретичної і практичної еволюції економічної науки.

Існує кілька теорій та підходів, які досліджують роль інновацій у досягненні сталого розвитку і пошуку балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю. Деякі з них включають:

1. Зелена інноваційна теорія [8]. Ця теорія визначає, що інновації можуть бути ключовим чинником для сталого розвитку, якщо вони спрямовані на зменшення впливу на навколишнє середовище та раціональне використання ресурсів. Цей підхід визнає необхідність забезпечення екологічної стійкості, проте не виключає економічну ефективність. Він прагне знаходити технологічні рішення, які одночасно сприяють економіці та довкіллю.

2. Теорія збалансованого розвитку [9]. Ця теорія вказує на необхідність збалансованого підходу до економічного, соціального та екологічного розвитку. Забезпечення гармонії між економічною ефективністю та екологічною стійкістю розглядається як ключовий компонент для досягнення сталого розвитку.

3. Концепція "Зеленого росту" [10]. Зелений ріст визначається як той, що сприяє економічному розвитку, зменшуючи вплив на природне середовище та зберігаючи ресурси. Цей підхід прагне забезпечити баланс між зростанням економіки та збереженням екології через впровадження новаторських технологій та практик.

4. Теорія "Циркулярної економіки" [11]. Ця теорія пропонує переосмислення традиційного лінійного підходу "витягти-використати-викинути" на круговий, де ресурси використовуються більш ефективно та відновлюються. Циркулярна (кругова) економіка спрямована на досягнення економічної ефективності через

збереження ресурсів та мінімізацію відходів, що водночас підтримує екологічну стійкість.

5. Інтегрований підхід [12, 13]. Деякі дослідники визначають інтегрований підхід, який об'єднує різні аспекти, такі як економічні, соціальні та екологічні, для пошуку оптимальних рішень. Він прагне враховувати всі аспекти сталого розвитку, забезпечуючи гармонію між економічною, соціальною та екологічною сферами.

Важливо зазначити, що ці теорії та підходи не є взаємовиключними і можуть взаємодіяти в різних контекстах для досягнення балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю у практиці сталого розвитку.

Інновації є ключовим фактором для досягнення сталого розвитку, оскільки вони принесли безліч переваг у різних сферах економіки, соціуму та екології. Однією з головних переваг є підвищення продуктивності та ефективності виробництва. Інновації у сфері технологій, процесів та управління дозволяють оптимізувати використання ресурсів, зменшуючи витрати та підвищуючи якість продукції. Це не лише сприяє економії, але й сприяє більш раціональному використанню обмежених природних ресурсів, сприяючи екологічній стійкості.

Ще однією вагомою перевагою інновацій є стимулювання економічного зростання. Впровадження нових ідей та технологій створює нові можливості для розвитку підприємств та створення нових ринків. Технологічні інновації активно сприяють економічному зростанню. Наприклад, впровадження електромобілів та розробка нових технологій батарей створюють нові ринки та стимулюють виробництво. Інтернет речей (IoT) у промисловості дозволяє оптимізувати виробничі процеси та підвищує продуктивність. Розвиток фінтех-сфери та електронних платежів полегшує фінансові операції і сприяє розвитку нових бізнес-моделей. Технологія 3D-друку виробництва дозволяє створювати індивідуалізовані продукти та розширює асортимент. Впровадження відновлюваних джерел енергії сприяє розвитку нових галузей та створенню ринків відновлюваної енергії. Усі ці інновації створюють нові можливості для підприємств та ринків, сприяючи економічному розвитку.

Інновації від компаній, таких як Tesla у сфері електромобілів і сонячної енергії, Google у розробці штучного інтелекту та хмарних сервісах, Alibaba у фінтех і електронній комерції, а також SpaceX у космічній індустрії, активно стимулюють економічне зростання. Впровадження новаторських технологій в електромобільний сектор, інтернет-технології, фінансовий сектор та космічну індустрію сприяє створенню нових ринків, підвищенню продуктивності та розвитку нових бізнес-моделей, що в цілому сприяє економічному розвитку. Це, в свою чергу, призводить до збільшення обсягів виробництва, зростання робочих місць та створення сприятливого економічного середовища. Такий підхід сприяє зниженню бідності та забезпеченню соціальної стабільності, що є важливими аспектами сталого розвитку.

Інноваційний розвиток, хоча і є двигуном економічного прогресу, часто супроводжується можливими негативними екологічними впливами. Впровадження нових технологій та процесів може призводити до збільшення

виробничих відходів, експлуатації природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища. Наприклад, виробництво літєвих батарей для електромобілів може призводити до забруднення водних ресурсів та накопичення відходів, а видобуток рідкісних металів для електроніки може призводити до втрати біорізноманіття та забруднення ґрунту. Також, широке використання електроніки та технологій породжує проблему електронних відходів, що може призвести до забруднення та негативного впливу на здоров'я людей та природу. Хоча економічні вигоди можуть бути очевидними в короткостроковій перспективі, важливо враховувати довгострокові наслідки для екосистем та клімату. Свідоме управління інноваційним процесом повинно включати стратегії для мінімізації негативних екологічних наслідків, такі як використання екологічно чистих технологій та створення умов для сталого виробництва.

Інноваційний розвиток несе із собою ризики, які можуть виникнути внаслідок невизначеності, конфліктів інтересів та технічних непередбачуваностей. Наприклад, у випадку автономних автомобілів, таких як Tesla, розробка та впровадження автопілотів породжують технічні ризики безпеки та етичні питання щодо автономного водіння, що вимагає уважного управління ризиками для забезпечення успішного, екологічно та соціально відповідального інноваційного розвитку. В сфері фармацевтики впровадження нових медичних технологій, таких як генетична терапія, несе технічні ризики впливу на геном людини та можливі етичні питання стосовно редагування генетичного матеріалу. У сфері відновлюваної енергетики, впровадження великомасштабних сонячних електростанцій може викликати екологічні проблеми, включаючи втрату біорізноманіття. В області інформаційних технологій, розробка та застосування штучного інтелекту може створити загрозу приватності даних та викликати соціальні дисбаланси через автоматизацію робочих місць. Управління ризиками є важливою складовою ефективного інноваційного процесу. Це включає в себе аналіз потенційних загроз, визначення стратегій управління ризиками та вжиття заходів для мінімізації негативних наслідків. Важливо враховувати етичні аспекти інновацій та забезпечити збалансований підхід між досягненням економічних вигод та збереженням екологічної та соціальної стійкості. Шлях до інноваційного успіху повинен бути прокладений через ретельне управління ризиками та відповідальність у вирішенні екологічних аспектів інноваційного розвитку.

Баланс між економічною ефективністю та екологічною стійкістю може бути досягнутий у процесі пошуку оптимального співвідношення між економічними та екологічними показниками. Основним завданням у досягненні балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю є розробка принципів, які дозволять оптимізувати взаємодію між економічною та екологічною сферами. Одним з таких принципів є принцип відповідального підходу до виробництва та споживання, що враховує екологічні наслідки кожної діяльності. Також важливим є принцип екологічного дизайну та використання екологічно чистих технологій, спрямованих на зменшення відходів та збереження природних ресурсів. Прозорість та доступність інформації про екологічні та економічні параметри

дозволяють стейкхолдерам усвідомлювати наслідки своїх вирішень, сприяючи формуванню усвідомленого підходу до бізнес-процесів та поведінки споживачів.

Крім того, забезпечення балансу між економічною та екологічною сферами вимагає наявності ефективних регуляторних механізмів та стандартів. Узгоджені міжнародні та національні стандарти визначають екологічні норми та вимоги до підприємств, що сприяє їхньому відповідальному веденню бізнесу. Регуляторні механізми, такі як системи обліку викидів, фінансові стимули для екологічно чистих технологій та карбонові ринки, створюють економічні інструменти для збалансованого розвитку. Додатково, роль правового середовища полягає в захисті природи та встановленні відповідальності за екологічні порушення, що стимулює підприємства до впровадження екологічних стандартів.

Ці принципи та механізми створюють необхідну основу для забезпечення балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю, сприяючи сталому розвитку та збереженню природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Якщо говорити про практичні аспекти інновацій для сталого розвитку, то у сучасному світі існує безліч інновацій, що допомагають досягати сталого розвитку. Один із прикладів – впровадження концепції "циркулярної економіки" [11]. Ця інновація визначається переосмисленням використання ресурсів та зменшенням відходів. Прикладом є компанія Loop Industries, яка розробила технологію вторинної переробки пластику, що дозволяє використовувати його безкінечно без втрати якості. Це сприяє зменшенню сміттєвих відходів та збереженню природних ресурсів.

Ще однією інновацією є розробка інтелектуальних систем управління енергоефективністю в будівлях. Наприклад, компанія Schneider Electric впроваджує системи "EcoStruxure", які автоматизують управління енергією в будівлях, враховуючи потреби та забезпечуючи оптимальні умови. Це призводить до значного зменшення витрат енергії та підвищення ефективності використання ресурсів.

Інновації в області відновлюваних джерел енергії відіграють ключову роль у переході до сталого енергетичного майбутнього. Наприклад, сонячні батареї нового покоління, розроблені компанією Tesla, відрізняються високою ефективністю та інтегрованими системами зберігання. Це робить можливим виробництво та зберігання електроенергії з мінімальним впливом на навколишнє середовище.

Іншим прикладом є використання хвильової енергії для виробництва електроенергії. Компанія Oscilla Power розробила технологію, яка конвертує кінетичну енергію хвиль в електроенергію, що може бути використана для житлових будівель та об'єктів морської інфраструктури. Це відновлюване джерело енергії не лише ефективне, але й має мінімальний вплив на морське середовище.

Загальні зусилля у впровадженні таких інновацій сприяють зменшенню залежності від використання невідновлюваних ресурсів та зниженню викидів парникових газів, сприяючи сталому розвитку на глобальному рівні. Ці приклади ілюструють, як інновації можуть бути практично впроваджені для досягнення

сталого розвитку, зменшення впливу на довкілля та створення ефективних та сталих рішень для сучасних та майбутніх поколінь.

Важливо згадати про вплив інноваційного розвитку на соціальну сферу. Інновації допомагають створювати нові робочі місця та розвивати нові сфери зайнятості. Наприклад, виникнення індустрії штучного інтелекту створює попит на фахівців у цій галузі, що призводить до росту кількості робочих місць у сфері програмування, досліджень та розвитку. Подібно до цього, медичні інновації, такі як використання телемедицини, роблять медичні послуги більш доступними та зменшують навантаження на медичні установи. Створення цих робочих місць не лише сприяє розвитку економіки, але й покращує якість життя людей та рівень їхнього благополуччя. Крім того, інновації можуть надати соціальні переваги працівникам. Програми гнучкого графіку та можливість дистанційної роботи, які стають стандартом завдяки інноваційним технологіям, дозволяють підтримувати баланс між професійним та особистим життям. Це сприяє підвищенню робочого комфорту та психологічного благополуччя працівників.

Одним з ключових аспектів інноваційного розвитку є забезпечення рівного доступу до нововведень для всіх груп населення. Наприклад, програми глобального Інтернет-доступу та ініціативи з розробки дешевших смартфонів допомагають зменшити цифровий розрив та забезпечують людей в країнах, що розвиваються, доступом до інформації та освітніх ресурсів. Також, соціальні стартапи, такі як "One Laptop per Child", поширюють інноваційні технології у школах та сприяють доступу до освіти для дітей з віддалених районів.

Застосування інновацій у галузі медицини також відіграє ключову роль у підвищенні якості медичного обслуговування та його доступності. Розробка мобільних додатків для моніторингу здоров'я та використання дистанційних консультацій робить медичну допомогу більш доступною для тих, хто знаходиться в віддалених районах або має обмежений фізичний доступ.

Загалом, інноваційний розвиток суттєво впливає на соціальну сферу, забезпечуючи нові можливості для робочого ринку та зростання якості життя для широкого спектру населення. Це свідчить про те, що ефективне впровадження інновацій може вирішувати соціальні виклики та сприяти сталому розвитку суспільства.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Дослідження вказує на те, що інновації в сучасній економіці відіграють важливу роль у досягненні сталого розвитку. Знаходження балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю стає ключовою проблемою, яку необхідно вирішувати для забезпечення тривалого інноваційного розвитку.

Одним із основних викликів є необхідність вирішення суперечностей між економічними та екологічними інтересами. Зростання світового населення та збільшення виробництва ставлять під загрозу екосистеми та призводять до вичерпання природних ресурсів. Однак інновації можуть бути ключовим інструментом для здійснення переходу до більш сталого способу розвитку.

Перспективи включають розвиток нових технологій, спрямованих на зменшення викидів та оптимізацію використання ресурсів. Розвиток

відновлюваних джерел енергії, вдосконалення систем управління відходами та екологічно чистих технологій може сприяти покращенню екологічного впливу підприємств та суспільства в цілому. Розробка стратегій створення робочих місць та забезпечення рівного доступу до інновацій для всіх верств суспільства стане ключовим напрямком подальших досліджень.

Невід'ємна частина подальших досліджень повинна бути спрямована на вивчення соціальної корисності від інновацій та розвитку нових моделей бізнесу, що сприяли б створенню здорової, інклюзивної економіки. Практичні застосування дослідження можуть включати розробку рекомендацій для влади, бізнесу та громадськості щодо збалансованого розвитку, а також створення інноваційних програм та стимулів для підтримки екологічно стійких ініціатив.

Загальною метою подальших досліджень та практичних застосувань є створення ефективної моделі інноваційного розвитку, яка сприятиме економічному зростанню, забезпеченню екологічної стійкості та покращенню якості життя.

Список використаних джерел

1. Zheng L., Iatridis K. (2022). Friends or foes? A systematic literature review and meta-analysis of the relationship between eco-innovation and firm performance. *Business Strategy and the Environment*. Volume 31, Issue 4. May 2022. Pages 838-1855. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/bse.2986> (<https://doi.org/10.1002/bse.2986>) (дата звернення: 22.11.2023)
2. Udeagha M. C., Ngepah N. (2023). The drivers of environmental sustainability in BRICS economies: Do green finance and fintech matter? *World Development Sustainability*. Volume 3, December 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2772655X2300054X?via%3Dihub> (<https://doi.org/10.1016/j.wds.2023.100096>) (дата звернення: 22.11.2023)
3. Del-Aguila-Arcentales S., Alvarez-Risco A., Yáñez J. A. (2023). Innovation and its effects on compliance with Sustainable Development Goals and competitiveness in European Union countries. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. Volume 9, Issue 3, September 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2199853123002299> (<https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.100127>) (дата звернення: 22.11.2023)
4. Herman, K.S., Kim, Y.J., Shayegh, S. et al. (2023). A critical review of green growth indicators in G7 economies from 1990 to 2019. *Sustain Sci* 18, 2023. Pages 2589–2604. URL: <https://archives.kdischool.ac.kr/bitstream/11125/49815/1/A%20critical%20review%20of%20green%20growth%20indicators%20in%20G7%20economies%20from%201990%20to%202019.pdf> (<https://doi.org/10.1007/s11625-023-01397-y>) (дата звернення: 22.11.2023)
5. Guerrero-Villegas J., Sierra-García L., Palacios-Florencio B. (2018). The role of sustainable development and innovation on firm performance. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, John Wiley & Sons, vol. 25(6), pages 1350-1362, November. URL: <https://ideas.repec.org/a/wly/corsem/v25y2018i6p1350-1362.html> (<https://doi.org/10.1002/csr.1644>) (дата звернення: 10.12.2023)
6. Cancino C. A., La Paz A. I., Ramaprasad A., Syn, T. (2018). Technological innovation for sustainable growth: An ontological perspective. *Journal of Cleaner Production*, 179, 31–41. URL: <https://repositorio.uchile.cl/handle/2250/150452> (<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.01.059>) (дата звернення: 10.12.2023)
7. Dogan E., Hodžić S., & Šikić T. F. (2022). A way forward in reducing carbon emissions in environmentally friendly countries: The role of green growth and environmental taxes. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 1–16. URL: https://www.researchgate.net/publication/358758912_A_way_forward_in_reducing_carbon_emissions

- _in_environmentally_friendly_countries_the_role_of_green_growth_and_environmental_taxes
(<http://dx.doi.org/10.1080/1331677X.2022.2039261>) (дата звернення: 10.12.2023)
8. Bigliardi, B. and Bertolini, M. (2012). Green innovation management: theory and practice. European Journal of Innovation Management, Vol. 15 No. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/ejim.2012.22015daa.001/full/html> (<https://doi.org/10.1108/ejim.2012.22015daa.001>) (дата звернення: 10.12.2023)
9. Nath S. K. (1962). The Theory of Balanced Growth. Oxford Economic Papers. New Series, Vol. 14, No. 2 (Jun., 1962), pp. 138-153. URL: <https://www.jstor.org/stable/2661956> (дата звернення: 10.12.2023)
10. Jacobs M. (2012). Green Growth: Economic Theory and Political Discourse. GRI Working Papers 92. Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment. URL: <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/wp-content/uploads/2012/10/WP92-green-growth-economic-theory-political-discourse.pdf> (дата звернення: 10.12.2023)
11. Circular economy action plan (2023). Website of European commission. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en (дата звернення: 22.11.2023)
12. Rudevskaya V., Shvets N., Shkvaryliuk M., Tanase V. (2022). Genesis of the concept of sustainable development and the directions of its achievement in society. SOCIO-ECONOMIC RELATIONS IN THE DIGITAL SOCIETY Volume 4 (46), 2022. URL: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/467> (<https://doi.org/10.55643/ser.4.46.2022.467>) (дата звернення: 10.12.2023)
13. Hariram NP, Mekha KB, Suganthan V, Sudhakar K. (2023). Sustainalism: An Integrated Socio-Economic-Environmental Model to Address Sustainable Development and Sustainability. *Sustainability*. 2023; 15(13):10682. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/13/10682> (<https://doi.org/10.3390/su151310682>) (дата звернення: 10.12.2023)

References

1. Zheng L., Iatridis K. (2022). Friends or foes? A systematic literature review and meta-analysis of the relationship between eco-innovation and firm performance. Business Strategy and the Environment. Volume 31, Issue 4. May 2022. Pages 1838-1855. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/bse.2986> (<https://doi.org/10.1002/bse.2986>) (accessed 22 Nov. 2023)
2. Udeagha M. C., Ngepah N. (2023). The drivers of environmental sustainability in BRICS economies: Do green finance and fintech matter? World Development Sustainability. Volume 3, December 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2772655X2300054X?via%3Dihub> (<https://doi.org/10.1016/j.wds.2023.100096>) (accessed 22 Nov. 2023)
3. Del-Aguila-Arcentales S., Alvarez-Risco A., Yáñez J. A. (2023). Innovation and its effects on compliance with Sustainable Development Goals and competitiveness in European Union countries. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity. Volume 9, Issue 3, September 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2199853123002299> (<https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.100127>) (accessed 22 Nov. 2023)
4. Herman, K.S., Kim, Y.J., Shayegh, S. et al. (2023) A critical review of green growth indicators in G7 economies from 1990 to 2019. Sustain Sci 18, 2023. Pages 2589–2604. URL: <https://archives.kdischool.ac.kr/bitstream/11125/49815/1/A%20critical%20review%20of%20green%20growth%20indicators%20in%20G7%20economies%20from%201990%20to%202019.pdf> (<https://doi.org/10.1007/s11625-023-01397-y>) (accessed 22 Nov. 2023)
5. Guerrero-Villegas J., Sierra-García L., Palacios-Florencio B. (2018). The role of sustainable development and innovation on firm performance. Corporate Social Responsibility and Environmental Management, John Wiley & Sons, vol. 25(6), pages 1350-1362, November. URL: <https://ideas.repec.org/a/wly/corsem/v25y2018i6p1350-1362.html> (<https://doi.org/10.1002/csr.1644>) (accessed 10 Dec. 2023)

6. Cancino C. A., La Paz A. I., Ramaprasad A., Syn, T. (2018). Technological innovation for sustainable growth: An ontological perspective. *Journal of Cleaner Production*, 179, 31–41. URL: <https://repositorio.uchile.cl/handle/2250/150452> (<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.01.059>) (accessed 10 Dec. 2023)
7. Dogan E., Hodžić S., & Šikić T. F. (2022). A way forward in reducing carbon emissions in environmentally friendly countries: The role of green growth and environmental taxes. *Economic Research-Ekonomika Istraživanja*, 1–16. URL: https://www.researchgate.net/publication/358758912_A_way_forward_in_reducing_carbon_emissions_in_environmentally_friendly_countries_the_role_of_green_growth_and_environmental_taxes (<http://dx.doi.org/10.1080/1331677X.2022.2039261>) (accessed 10 Dec. 2023)
8. Bigliardi, B. and Bertolini, M. (2012). Green innovation management: theory and practice. *European Journal of Innovation Management*, Vol. 15 No. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/ejim.2012.22015daa.001/full/html> (<https://doi.org/10.1108/ejim.2012.22015daa.001>) (accessed 10 Dec. 2023)
9. Nath S. K. (1962). The Theory of Balanced Growth. *Oxford Economic Papers. New Series*, Vol. 14, No. 2 (Jun., 1962), pp. 138-153. URL: <https://www.jstor.org/stable/2661956> (accessed 10 Dec. 2023)
10. Jacobs M. (2012). Green Growth: Economic Theory and Political Discourse. GRI Working Papers 92. Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment. URL: <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/wp-content/uploads/2012/10/WP92-green-growth-economic-theory-political-discourse.pdf> (accessed 10 Dec. 2023)
11. Circular economy action plan (2023). Website of European commission. Retrieved https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en. (accessed 22 Nov. 2023)
12. Rudevskaya V., Shvets N., Shkvaryliuk M., Tanase V. (2022). Genesis of the concept of sustainable development and the directions of its achievement in society. *SOCIO-ECONOMIC RELATIONS IN THE DIGITAL SOCIETY* Volume 4 (46), 2022. URL: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/467> (<https://doi.org/10.55643/ser.4.46.2022.467>) (accessed 10 Dec. 2023)
13. Hariram NP, Mekha KB, Suganthan V, Sudhakar K. (2023). Sustainalism: An Integrated Socio-Economic-Environmental Model to Address Sustainable Development and Sustainability. *Sustainability*. 2023; 15(13):10682. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/13/10682> (<https://doi.org/10.3390/su151310682>) (accessed 10 Dec. 2023)

УДК 330
А19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 4 (2023). 694 с. Текст укр., англ., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Технічна редакція:
Вікторія МАКАРОВИЧ

Відповідальний за випуск:
Роберт БАЧО

Коректура англomовного тексту

Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:
Габор ПОТОКІ
УДК:

Бібліотечно-інформаційний центр «Опацої Черє Янош» при
Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ

**Публікація видання здійснюється за сприяння
Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.**

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.*

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 90202, м.Берегове, пл. Кошута, буд.6. (E-mail: aab-economics@kmf.org.ua), Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК №7637 від 19 липня 2022 р.

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м.Ужгород, 88000. E-mail: print@rik.com.ua). Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК5040 від 21 січня 2016 р.

Підписано до друку 20.12.2023.

Шрифт «Times New Roman».

Папір офсетний, щільністю 80 г/м².

Друк цифровий. Ум. друк. арк. 47,76.Формат 70x100/16.

Замовл. №456. Тираж 50.